

הלב פתוח לרווחה

מדינת ישראל
משרד הרווחה והשירותים החברתיים
 אגף משאבי קהילה
 תחום התנדבות

נוהל ביטוח מתנדבים בשגרה ובחירום

1. כללי

- א. יש לוודא שכל מתנדב לפני הפעלתו יהיה מבוטח לפי חוק הביטוח הלאומי.
- ב. מתנדבים הפועלים ברשות המקומית יבוטחו הן כאשר מדובר בפעילות מתמשכת והן בהתנדבות חד פעמית.
- ג. ביטוח המתנדבים הינו על פי חוק: **חוק הביטוח הלאומי (תקנות הביטוח הלאומי תשל"ח 1978)**. החוק כולל ביטוח מפני נזקי גוף שעלולים להיגרם למתנדב בפעילות ההתנדבות, הכנתה, בדרך אליה ובחזרה ממנה (כמוסבר בסעיף 5 ב').
- ד. תחומים נוספים – נזקי רכוש למתנדב או אחריות מקצועית או נזקי צד שלישי שנגרמו ע"י המתנדב, אינם מכוסים ולשם הסדרתם יש לרכוש ביטוח אחר.
- ה. יודגש כי הכיסוי הביטוחי הניתן במסגרת תקנות הביטוח הלאומי תשל"ח 1978, הינו זהה לביטוח המוענק לנפגעי תאונות עבודה ולפיכך אינו כפוף למבחני רשלנות.

2. הסדרת הביטוח

- א. הרשויות המקומיות, כמו גם משרד הרווחה והשירותים חברתיים, הינן גוף ציבורי מוסמך הרשאי להפנות מתנדבים ישירות אל מול הביטוח הלאומי. ביטוח זה אינו כרוך בתשלום ועל מנת להשלימו יש לוודא שהתמלאו תנאי החוק.
- ב. לפיכך כאשר מדובר בפעילות התנדבות שלא בשכר, למען הזולת, מרצונו החופשי של המתנדב, הפעולה נמנית ברשימת פעולות ההתנדבות והמתנדב הופנה ע"י גורם מוסמך – המתנדב מבוטח.

3. כיצד מבטחים?

- א. טופס הפניה למתנדב (נספח מס' 1) מהווה את "פוליסת הביטוח" של המתנדב ובלעדיו לא יינתן כיסוי ביטוחי.
- ב. במקרים מיוחדים, תעודת מתנדב או כרטיס מתנדב בתוקף נכון ליום הפגיעה תחשב כהפניה.
- ג. לפני תחילת ההתנדבות יש למלא טופס הפניה למתנדב הכולל פרטים על המתנדב, פרטי ההתנדבות ותאריך תחילת ההתנדבות. טופס זה יהא חתום על ידי הרשות (חתימה + חותמת).
- ד. טופס הפניה יש למלא אחת לשנה, מתחילת ההתנדבות או מתחילת השנה כאשר מדובר במתנדב ותיק. מתנדב אשר פועל במספר מסגרות או פרויקטים, יש לציין את כלל הפעילויות בטופס.
- ה. העתק מטופס ההפניה יש לתת למתנדב ועותק נוסף ישמר בתיק ביחידה להתנדבות ברשות המקומית.
- ו. יש להכין רשימה שמית של כלל המתנדבים הכוללת שם מלא, מס' ת.ז., כתובת ותאריך תחילת ההתנדבות. רשימה זו אֵין צורך להעביר לתחום התנדבות במשרד הרווחה והשירותים החברתיים או לביטוח הלאומי אלא לשמור ביחידה להתנדבות ברשות המקומית לצורך בירורים היה ובעתיד תוגש תביעה ע"י המתנדב. יודגש כי בהנחה וקיים קושי באיתור טופס ההפניה, תעמוד לזכות המתנדב הרשימה העדכנית הנשמרת בידי רכז ההתנדבות.
- ז. למתנדבים בפעילות חד פעמית, כולל מתנדבים לשעת חירום אין צורך למלא טופס הפניה מראש אלא רשימה שמית מסודרת שתישמר אצל הגוף המפנה. יודגש כי למתנדב שהופנה מראש לתפקיד בחירום חייבת להיות הפניה מוקדמת כך שיש לבטח מראש: צוותי צח"י או מתנדבים מיועדים לחירום.
- ח. אדם אשר סיים את תקופת התנדבותו יש לגרוע מהרשימה העדכנית (ולציין מועד סיום תפקידו) אך לשמור תיעוד ברשימות קודמות.

הלב פתוח לרווחה

מדינת ישראל
משרד הרווחה והשירותים החברתיים
אגף משאבי קהילה
תחום התנדבות

4. על מי חל ביטוח מתנדבים?

- א. כמתנדב נחשב כל אדם ללא קשר לגילו ולאזרחותו בתנאי שפעולת ההתנדבות נעשתה בישראל. לפיכך החוק חל הן על בני נוער מתנדבים והן על מתנדבי חו"ל כולל אוכלוסיות מתנדבים בעלי צרכים מיוחדים. לא יחשבו למתנדבים מי שמקבלים תמורה או טובת הנאה כלשהי עבור פעילותם כגון פר"ח, שח"ק, מעורבות אישית, מחויבות אישית וכיו"ב. יוצא מכלל זה מתנדב בשל"צ (שירות לתועלת הציבור) שפעילותו ללא שכר ולגביו יש הסדר מיוחד בחוק.
- ב. כל מתנדב בזמן חירום אשר פועל לשם הצלת חיים במובן הרחב שלה (חלוקת מים, הפעלת ילדים במקלטים וכו').

5. מה משמעות פעולת ההתנדבות לצורך הכיסוי הביטוחי?

- א. הכנת הפעולה ההתנדבותית (כולל עבודת הכנה משרדית, יזום, ארגון וכיו"ב)
- ב. הגעה למקום ההתנדבות וחזרה ממנו.
- ג. האמור לעיל כולל גם הסעת מטופלים או חלוקת מזון וציוד ובלבד שעונה על המטרות שיש בהם תועלת לאומית או ציבורית.
- ד. פעולת ההתנדבות עצמה (הנכללת ברשימת הפעולות המוכרות).
- ה. פעולות נלוות להתנדבות כגון הכשרות, הדרכות, ימי עיון, טיולים ומסיבות נכללות בגדר הכיסוי הביטוחי ככל שיוכח שהפעולה קשורה להתנדבות מטעם הגורם המפנה.
- ו. בחירום – כלל הפעולות הקשורות בהכנה לחירום (גם אם מועד החירום אינו קרוב) הפעולות הנכללות: הכשרה, הדרכה, אימון, תרגול, תגמול, הוקרה וכו'.